

Is de Bijbel een frustrerend boek?

Heb je moeite met het lezen van de Bijbel? Dat kan te maken hebben met de manier waarop je leest. Het maakt namelijk veel verschil **van welke hoogte je de Bijbel benadert**. Rob Bell gebruikt daarvoor het beeld van *vlieghoogte*.

Lezen op verschillende hoogten

Wanneer je de Bijbel leest, is je vlieghoogte van groot belang. Je kunt:

- één woord of vers van dichtbij bestuderen;
- nadenken over de betekenis van een zin;
- zoeken naar samenhang en logica in meerdere verzen;
- een heel hoofdstuk of tekstgedeelte overdenken;
- of juist **hoog vliegen** en een heel Bijbelboek als één doorlopend verhaal lezen.

Met *vlieghoogte* bedoelen we dit: de Bijbel kan op verschillende niveaus gelezen worden — van detailstudie tot overzicht. En wanneer je hoger vliegt, zie je vaak patronen en bewegingen die je mist wanneer je alleen dicht bij de grond blijft.

De cirkel van het boek Handelingen

Een duidelijk voorbeeld hiervan zien we in het boek Handelingen.

Het boek begint met Jezus die zijn volgelingen vertelt dat zij kracht zullen ontvangen door de Heilige Geest om zijn boodschap te brengen:

- in **Jeruzalem**,
- in **Judea en Samaria**,
- en **tot aan de uiteinden van de aarde**.

Jezus spreekt hier tot joodse volgelingen en kondigt aan dat zij hun vertrouwde omgeving zullen verlaten. Maar wat gebeurt er?

Wanneer we hoofdstuk 8 bereiken, zijn ze **nog steeds in Jeruzalem**. Pas wanneer er een zware vervolging uitbreekt, worden zij verdreven naar... Judea en Samaria. Blijkbaar is er lijden nodig om hen uit hun veilige omgeving te krijgen.

Aan het einde van Handelingen zien we iets opvallends: de apostel Paulus is aangekomen in **Rome** — voor een jood uit de eerste eeuw letterlijk het uiteinde van de wereld. Daar verkondigt hij vrijmoedig het koninkrijk van God.

Wanneer je het boek als geheel leest, zie je een duidelijke beweging:

- van **Jeruzalem naar Rome**,
- van het **bekende naar het onbekende**,

- van **plaatselijk naar wereldwijd**,
- van **één volk naar alle mensen**.

De boodschap van Gods koninkrijk laat zich niet opsluiten in één cultuur, één volk of één geografische plek. Ze breekt door grenzen heen en verspreidt zich onstuitbaar.

Een klein verhaal dat deel is van een groter verhaal: Ruth

Op het eerste gezicht lijkt het boek Ruth te gaan over een onopvallende familie:

- een man sterft,
- een vrouw trekt naar een nieuw land,
- er ontstaat een kwetsbare toenadering tussen Ruth en Boaz.

Maar in de laatste verzen blijkt dat Ruth en Boaz een zoon krijgen, Obed. Zijn zoon heet Isaï, en Isaï is de vader van **David**.

Waarom is dit belangrijk?

Het Oude Testament begint met Abraham, geroepen om vader te worden van een volk dat Gods verlossende liefde zichtbaar maakt. Maar al vroeg ontstaat er een scheuring: Abraham en zijn neef Lot gaan uiteen (Genesis 13).

- Lot gaat de ene kant op.
- Abraham de andere.

Ruth blijkt echter een Moabitische te zijn — afstammeling van Lot. Wanneer zij weigert haar schoonmoeder te verlaten en meegaat naar Israël, wordt een oude breuk hersteld: **de stam van Lot en de stam van Abraham worden herenigd**.

De verteller gebruikt zelfs in het Hebreeuws hetzelfde werkwoord voor het *uiteengaan* van Abraham en Lot en het *niet-uiteengaan* van Ruth. Dit verhaal gaat dus over veel meer dan één gezin: het gaat over **verzoening en herstel**, precies op tijd voor de geboorte van David, de koning die later hoop op een Messias zal voeden.

Van slavernij naar aanwezigheid: Exodus

Het boek Exodus begint in diepe ellende:

- Gods volk leeft als slaven in Egypte;
- God lijkt afwezig;
- farao heeft de macht.

Het boek eindigt echter totaal anders:

- het volk is bevrijd;
- ze trekken door de woestijn;
- God woont zichtbaar in hun midden, in de tabernakel (Exodus 40:38).

Het verhaal beweegt:

- van **duisternis naar licht**,
- van **slavernij naar vrijheid**,
- van **afwezigheid naar aanwezigheid van God**.

Wie een weg van bevrijding of herstel heeft meegemaakt, herkent dit patroon: wat begint in gebondenheid, kan eindigen in leven en nabijheid van God.

Eerst identiteit, dan praktijk: Efeziërs

In de brief aan de Efeziërs doet Paulus iets opvallends. In de eerste drie hoofdstukken vertelt hij zijn lezers **niet wat ze moeten doen**, maar **wie ze zijn**:

- gezegend
- aangenomen
- verlost
- vergeven
- levend gemaakt
- verzegeld door de Geest

Pas in hoofdstuk 4 volgt de praktische oproep: *leef dan ook overeenkomstig die nieuwe werkelijkheid*.

De volgorde is cruciaal:

1. **identiteit**,
2. daarna **gedrag**.

Het evangelie is geen lijst regels om liefde te verdienen, maar een bekendmaking van wie je bent in Christus. Wie zijn identiteit kent, zal leren leven vanuit die waarheid.

Nog hoger vliegen: het evangelie van Mattheüs

Mattheüs schrijft voor een joods publiek en verbindt Jezus bewust met de geschiedenis van Israël:

- Jezus gaat naar Egypte en keert terug;
- Hij gaat door het water bij zijn doop;
- Hij verblijft veertig dagen in de woestijn.

Israël ging:

- naar Egypte,
- door het water van de zee,
- veertig jaar door de woestijn.

Jezus wordt zo gepresenteerd als degene die het verhaal van Israël **herneemt en vervult**. Dit zie je alleen wanneer je het grotere geheel overziet.

Tot slot

Wanneer je de Bijbel alleen fragmentarisch leest, kan hij verwarrend of frustrerend lijken. Maar wie **hoger durft te vliegen**, ontdekt samenhang, schoonheid en diepgang.

Dus als je vastloopt in een Bijbeltekst, stel jezelf dan de vraag:

Mis ik iets omdat ik het grotere verhaal niet zie?

Moet ik misschien hoger vliegen?